

ותקומת ישראל

הצבאי הפנימי וניתנה האפשרות לשוב להופיע בחזית המלחמה כאומה לוחמת, מובהקת בעצמאות תה הלאומית, ובתוצאות כל אלה רכש הישוב בטחון חדש בכוחו המדיני הלוחם.

אחרון-אחרון: בעקבות המלחמה העולמית הוקם ארגון בין-לאומי חדש שהקיף עולם ומלואו ונטל לעצמו סמכות מדינית ומוסרית ליישב סכסוכים בין אומות ילפתוח בעיות בין-לאומיות המורות.

עוד לפני שהוגשה בעייתנו להכרעה באומות המאוחדות היא נחלצה מן המסגרת הצרה של דו-שיח ודו-קרב בינינו לבין בריטניה, ש נמשכו כשלושים שנה, על-ידי שי תופה של ארצות-הברית בדיונים על עתיד שארית הפליטה באירופה והבית הלאומי בארץ — שיתוף אשר ספק, אם היה בא לעולם איל- מלא התפקיד המכריע שמילאה ארצות-הברית בתוצאות מלחמת העולם.

בסופו של דבר הובא העניין לדין יוגים ולהכרעה באומות המאוחדות, ואז התחילו פועלים שני גורמים שרשי שניהם נעוצים במלחמת העולם: קודם כל השואה שזיעזעה את מצפון העולם והכשירה את הזירה הבין-לאומית מבחינה נפשית לקבלת החביעה הציונית הגדולה. בהקשר זה, המערכה המזערית של ההעפלה — כולה תולדה מן המלחמה העולמית — תרמה תרומה שאין ערוך לה לנצחון ה מאבק על המדינה, שנית, התקוות הנישאות שחלה העולם, מיד לאחר נוראות המלחמה בכושרו וביכולתו של א"ם להמציא פתרון לבעיות לכל ימשו עילה למלחמות חד- שות.

השיקול השני הרמיע מדינות רבות ממניעת תמיכתן בפתרון ש הוצע לפתרון בעיית ארץ-ישראל, מן יואשמו בכשלוננו הגמור של הגן סיון להביא את הבעיה המורכבת לידי פתרון כלשהו ובחשקרת האי רץ לתוהו-ובוהו.

כבר אמרתי רבות ועלי לחזור שאילמלא החלטת האומות המאוחדות לא היה קמה מדינת ישראל וכן אמרתי והנני חוזר, כל גם אחרת החלטת האומות המאוחדות אילמלא עזו רוחנו להכריז על העצמאות וכוחנו להגן עליה, לא היה אותה החלטה מתגשמת כלל.

(ראיון ב"דבר", ערב חג העצמאות תשכ"ה)

לכאורה נראה הדבר כפאראדוקס משונה ביותר של המשחק ההיסטורי במלחמת העולם השנייה, אשר בה הושמד שלישי מהעם היהודי ונהרס כליל מעמדה של יהדות מזרח אירופה כגורם רוחני ומדיני מכריע בתולדות העם, כי דווקא בעקבות מלחמה זו תבוא הקמת מדינתנו. אבל, למעשה, יש קשר הגיוני עמוק בין הדברים.

בפרוץ מלחמת העולם הועמד העם היהודי לפני שתי בעיות: עתיד מפעל תקומתו בארץ שנגזרו עליו הקפאה ושיתוק, וזאת אומרת — מפלה היסטורית ניצחח על-ידי מדיניות הספר הלבן, ועתיד קיומם של המוני היהודים באירופה ש נשקפה להם הסכנה למות תחת ה שלטון הנאצי.

הסכנה השנייה נתקיימה בממדים מהרדיים פי כמה משיכול לשער מישהו. אבל דווקא השואה האיומה הזאת יצרה רקע לחידוש המערכה נגד מדיניות הספר הלבן.

בדרך-כלל מותר היה להניח, כי כמו מלחמת-העולם הראשונה כן המלחמה השנייה תשדר מערכות סדר-עולם ותיצור הזדמנות חדשה להוצאת עתידה של ארץ-ישראל מן המיצר, ואפשרות של הכרעה בין-לאומית חדשה.

במיוחד בלט הקשר בין תוצאות המלחמה העולמית לבין גורלו של הספר הלבן, הורתו ולידתו של מיסמך זה היתה בפחד מפני המלחמה העתידה לבוא, אשר בה יגביר העולם הערבי את כוחו של היטלר אם לא יפויס בעוד מועד.

העובדות הסריכו כליל את ההגן יון המדיני שפעל בתחום זה, ואילו הנצחון האדיר על היטלר עקר לח- לוסין את הבסיס שעליו הושען הספר הלבן בעיקרו. לעומת זה, השואה כשלעצמה ומורשתה בדמות מאות אלפי עקורים יצרו מערכת נסיבות מוסריות ומעשיות שלא היו קיימות כלל ערב המלחמה.

מכל מקום היה ברור, כי אם דחתה מלחמת-העולם במידה רבה את המאבק המכריע בארץ נגד גזירת החנק והשיתוק הרי עם גמר המלחמה חזר מאבק זה למקומו המרכזי הראוי לו בחיי הארץ וכן בריכוז המערכה המדינית ברחבי תבל.

בינתיים, דווקא בתקופת מלחמת העולם ובהשפעתה חלו תהליכי התבגרות והתעצמות של הישוב מבחינת האירגון הכלכלה והכוח

כאיון ערן אלמ